ਘੇਵਰਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਐਮ/ਐਸ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5870)

20 ਸਤੰਬਰ, 2018

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963-ਅਨੁਛੇਦ 65 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੁਦਾਇਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਮਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਡੀ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 'ਕਬਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ', ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 23.12.1966-ਆਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ 65 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 65 ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ 19.12.1978 ਨੂੰ 23.12.1966 ਦੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973- ਧਾਰਾ 145 | ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ|

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਆਯੋਜਤ: 1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਅਤੇ,

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪਰਾ 13] [742-ਬੀ-ਸੀ]

2. ਕਿਸੇ ਤੱਥਹੀਣ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸੰਕਲਪ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਕਬਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ"। [ਪਰਾ 15] [742-ਐੱਫ-ਜੀ]

3. ਮੁਦਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 (3) ਵਿਚਲੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਪੜਚੋਲ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਧਾਰਾ 145 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਟੀ ਡੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 23.12.1966 ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 16 ਅਤੇ 17] [742- ਜੀ-ਐੱਚ; 743-ਏ-ਬੀ]

4. ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੇ 23.12.1966 ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 19.12.1978 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪਰਾ 20] [743-ਐੱਫ-ਜੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5870 |

1997 ਦੀ ਐਸ.ਬੀ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 52 ਵਿੱਚ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.12.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਐਸ ਕੇ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ. ਦਲੀਪ ਟੰਡਨ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯਲ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਨੀਤਾ ਮੇਘਰਾਜਾਨੀ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ 04.12.2006 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1997 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫਸਟ ਅਪੀਲ ਨੰ.52 ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ) ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੰ.3 ਜੋਧਪੁਰ ਦੁਆਰਾ 1995/1995 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰ.135 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 30.10.1996 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (14/186 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੁਦਈਆਂ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਦਈ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ।

4. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ D ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 26(3) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"26. ਮੁਦਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ:

1. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਓਸਵਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਜੋਧਪੁਰ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

3. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,

5. ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ) ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਬੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ/ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਮੇਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ; ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੂਟ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ) ਨੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋਧਪੁਰ ਸਥਿਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡੀ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1963 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਰਾਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ|

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ।

12. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 65 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਬੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ (ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੀ ਗਿਣੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ:

".....ਹਾਲਾਂਕਿ, 20.09.1983 ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਭੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਨੰਬਰ 5 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਨਾਹੀ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਕਿਸੇ ਤੱਥਹੀਣ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਕਬਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ" (ਉੱਪਰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਭਾਗ ਵੇਖੋ)

16. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਦਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 (3) ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਪੜਚੋਲ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

17. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 1 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ

ਘੇਵਰਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 145 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 23.12.1966 ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਸੀ।

18. ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ 19.12.1978 ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੀ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਲਾਗੂ ਸੀ, ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਦਈ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ 23.12.1966 ਨੂੰ ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਰਾਲੀਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 23 ਦੇਖੋ)

20. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ, ਇਸ ਲਈ, 23.12.1966 ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 19.12.1978 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਦੁਆਰਾ F ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ। ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ|

21. ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ|

22. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ (ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ) ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਾਰ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਪਗਨਡ ਜਜਮੈਂਟ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੁਦਈਆਂ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ|

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak